

PROTOCOL DE COL·LABORACIÓ ENTRE EL CONSELL DE MALLORCA I LA FEDERACIÓ D'ENTITATS LOCALS DE LES ILLES BALEARS PER A LA REACTIVACIÓ ECONÒMICA I SOCIAL

Introducció

El món afronta a hores d'ara una lluita global contra els efectes de la pandèmia causada per l'expansió del coronavirus SARS-CoV-2. Una lluita doble: d'una banda per fer remetre els efectes devastadors de la malaltia en els humans. La situació d'emergència sanitària, causada per la pandèmia de la covid-19, que ha colpit ciutadans d'arreu i també de Mallorca, ha obligat totes les institucions a donar solució a l'emergència social més immediata, la salut dels ciutadans i ciutadanes i en particular, a les persones més vulnerables i amb més risc de patir la malaltia.

En el moment en què encara és necessari observar totes les precaucions possibles per mantenir la guàrdia alta contra el virus, també és peremptori que es defineixin les polítiques públiques que hauran d'afrontar la reactivació social i econòmica de tot el món, especialment de les àrees que han hagut de frenar de manera més brusca els seus ressorts econòmics, com és el cas de Mallorca. Els efectes del confinament i l'aturada de tota l'activitat damunt de l'economia es constitueixen en realitat com una segona onada del COVID-19, que s'abraona damunt administracions, empreses i treballadors en forma de dèficit i deute, aturada de l'activitat i atur. Una onada que estem obligats a afrontar, dominar i reconduir per evitar possibles efectes devastadors sobre la nostra societat.

Ara més que mai les Administracions Públiques han d'estar al servei de la ciutadania. Per una part, han de seguir al costat dels ciutadans i ciutadanes que abans de la pandèmia de la covid-19 ja eren vulnerables i rebien ajuda de les administracions i, per altra part, han d'estar d'oferir suport a totes aquelles persones, treballadors, autònoms i empreses que es veuen afectats per la situació actual. Però la dimensió de la onada social i econòmica que afrontem obliga a actuacions més globals, més inclusives, amb major participació de tots i totes.

En efecte, les administracions i els poders públics al capdavant de tota la societat tenen la responsabilitat d'arbitrar les mesures necessàries per afrontar aquesta crisi econòmica derivada de la crisi sanitària del COVID-19. No es tracta de trobar solucions locals a un problema mundial. El món globalitzat exigeix ara respostes conjuntes a problemes que afecten al conjunt de la humanitat. Qüestions que han de respondre a la necessitat de poder evitar que aquesta nova crisi es torni a acarnissar amb els que ja van ser damnificats en la davallada de l'economia mundial de 2008. Per això els plantejaments globals, adaptats a les nostra realitat local a Mallorca ha de tenir un clar component social: de la crisi en sortirem tots junts, per que ningú pot tornar a quedar enrere.

La dimensió de la qüestió que afrontem és real. Ens obliga en primer lloc a actuar amb responsabilitat, per que de les nostres decisions en dependrà la rapidesa amb la que podrem recuperar el múscul que ara hem perdut. I aquestes decisions no són patrimoni de cap govern ni de cap estadista en solitari. És una tasca que hem d'afrontar tot junts, com un tot. De la mateixa manera que tots hem estat els responsables del control de la pandèmia.

A Mallorca no es pot entendre cap acció dirigida a la reconexió social i econòmica de l'illa que no es faci de comú acord amb el Govern de l'Estat, el Govern de les Illes Balears, els 53 ajuntaments i amb el Consell de Mallorca. Treball en una única direcció, amb vectors de força que coincideixen. Amb aportacions de tots, i amb decisions que beneficien l'interès comú. Cadascú amb el seu paper, però tots units per recuperar una situació de normalitat en el menor temps possible. Menor temps que voldrà dir menor patiment per la nostra societat. Menys sacrificis.

A Balears el Govern ja ha presentat el Pla autonòmic de reactivació i transformació econòmica i social de les Illes Balears. Es tracta d'un pla d'impuls en deu eixos a curt termini que prioritzarà les inversions que dinamitzin l'ocupació i executarà les reformes necessàries per consolidar un model de creixement més sòlid, divers, innovador i sostenible per als propers anys.

D'altra banda, el Consell ja ha definit el Pla de reactivació econòmica i social de Mallorca, Mallorca Reacciona. Es tracta d'un conjunt obert de mesures socials que estan adreçades a la protecció dels col·lectius més vulnerables i un full de ruta per l'impuls de sectors productius, els ajuntaments, i de tota la ciutadania de l'illa.

La recuperació econòmica i social ha de començar per les persones. I les institucions més properes a la ciutadania, consells i ajuntaments, han de disposar de recursos i capacitats pròpies. Amb les persones a recer, la recuperació ha de seguir per l'àmbit econòmic, el teixit productiu de l'illa de Mallorca. La reactivació econòmica de l'illa de Mallorca ocupa ara tot l'espai de les polítiques públiques tot just sanitàriament es pugui donar per controlada la pandèmia a l'illa.

Els ajuntaments, com a institucions més properes a la ciutadania, suposen la primera instància a la qual la ciutadania acudeix per trobar resposta a les seves necessitats, i per tant també a les sorgides a ran de la pandèmia. Per aquest motiu és necessària una estratègia conjunta entre els ajuntaments, el Consell Insular i el Govern de les Illes Balears, amb que inclogui mesures coordinades en diferents àmbits d'actuació, amb la ferma voluntat de no deixar ningú enrere i posar a la persona en el centre de les polítiques socials i econòmiques.

Aquest acord pretén la reactivació del teixit productiu de Mallorca protegint pimes i microempreses i generant ocupació en sectors emergents com ara els serveis socials o les energies renovables. Un Pla amb visió municipal, però que anticipa el futur per una Mallorca sostenible. Un pacte guiat per la necessitat d'actuar per les persones.

Per tot l'anterior, trobam convenient col·laborar en tota una sèrie de mesures conjuntes per donar resposta a la conjuntura socioeconòmica nouvinguda, i que son les següents:

Primera.- En l'àmbit Social i de les persones.

La crisi econòmica no pot eixamplar les desigualtats entre les persones a la nostra societat. Ningú no pot quedar enrere a Mallorca. Les famílies i persones en situació de vulnerabilitat, amb risc d'exclusió social, amb discapacitat, gent major amb necessitats diverses de dependència, menors amb dificultats, i dones víctimes de violència de gènere, necessiten el suport de les institucions públiques per sortir endavant.

L'augment de la pobresa derivada de la crisi sanitària fa imprescindible reforçar els serveis socials comunitaris per garantir la cobertura de mínims de subsistència i enfortir la cohesió social. Cal garantir una resposta coordinada entre les administracions per no deixar cap persona que ho necessiti sense el recurs social imprescindible.

Per això, el Consell de Mallorca i els ajuntaments de Mallorca, establim els següents compromisos:

Per part del CONSELL DE MALLORCA

- 1- Mesures per a famílies i persones més vulnerables que garanteixin la cohesió social i la igualtat d'oportunitats per a gent gran amb dependència, exclusió social, menors i persones amb discapacitat.
- 2- Ampliació del Servei d'Atenció Integral a Domicili (SAID) de l'IMAS amb la incorporació de nous municipis i la creació de 100 noves places.
- 3- Habilitació de 100 noves places per a l'acollida de persones en risc d'exclusió social amb caràcter d'urgència.
- 4- Creació d'un nou centre d'acollida residencial de fins a 50 places per donar resposta a les persones sense sostre de Palma.
- 5- Convenis amb tots els municipis per reforçar els serveis socials comunitaris bàsics amb una dotació total de 3,6 milions d'euros.
- 6- Implementació del programa "Gaudeix de Mallorca", una sèrie d'actuacions en diferents àmbits (família, estiu, cultura, esport, etc) que generen espais de cohesió social, lleure i activitats culturals per ajudar a la ciutadania a reiniciar la seva vida després del confinament, afavorint tant a les persones que han patit més durament el rigor de la crisi com a aquelles que han estat en primera línia de feina formant part dels serveis essencials com a personal assistencial.
- 7- Línia d'ajudes a les famílies més vulnerables per a que els infants puguin anar a les colònies d'estiu organitzades per ajuntaments i diferents entitats en col.laboració amb el Govern.

Per part dels AJUNTAMENTS

- 1- Modificar el crèdit de partides que no es gastaran per mor de la pandèmia (estalvis energètics en no usar determinades instal·lacions durant el confinament, determinades Festes, etc) i traslladar-les a l'àrea de Serveis Socials.

- 2- Els Serveis socials municipals proposaran ajudes econòmiques, en coordinació amb les institucions supramunicipals, per a les famílies en situació vulnerable socioeconòmicament.
- 3- Promoure, facilitar i/o impulsar Escoles d'Estiu i/o activitats que ajudin a conciliar la vida laboral i familiar en la desescalada.
- 4- Augmentar la plantilla dels Serveis Socials en cas que sigui necessari, per tal de donar una resposta ràpida a les persones que hi sol·licitin ajut.
- 5- Els Ajuntaments podran establir els beneficis fiscals que estimin oportuns a les famílies en situació vulnerable, i que vagin d'acord a l'ordenament tributari.

Segona.- En l'àmbit del producte local, sector primari i comerç de proximitat.

El confinament i la paràlització de l'activitat econòmica derivades de la crisi sanitària de la COVID-19, han posat en valor la importància del sector primari i el producte de proximitat a l'hora de garantir l'autoprovèïment en una illa com Mallorca.

S'obri doncs una oportunitat d'impulsar el nostre sector primari, que aporta un valor essencial a la creació de riquesa des del punt de vista econòmic, social i identitari, i fer una aposta decidida pel producte local.

La creació de la marca Mallorca com a paraigua o la promoció i la creació de nous canals de venda aprofitant la digitalització, són instruments bàsics per a reduir el desavantatge del producte de proximitat davant les grans cadenes de venda i distribució multiproducte.

Una estratègia global de promoció i venda de producte local passa també per fomentar un consum lligat al producte sostenible i de qualitat.

En aquest sentit, el petit comerç té un valor estratègic, com a foment de l'empresa familiar, amb l'arrelament que té a cada part del territori, i com a creador de llocs de feina. Un comerç que des del punt de vista urbà, dóna sentit als centres de les poblacions, evitant desenvolupaments massius a les zones periurbanes i als polígons de serveis.

Les institucions hem de crear sinergies per a què la ciutadania aposti pel nostre comerç de proximitat, incentivant nous models basats en la digitalització i que garanteixin eines de distribució de proximitat.

Cal també apostar per l'economia circular com a estratègia per generar nous espais de creixement econòmic sostenible per crear valor afegit i diversificar el producte de Mallorca.

Per això, el Consell de Mallorca i els ajuntaments de Mallorca, establim els següents compromisos

Per part del CONSELL DE MALLORCA:

- 1- Impuls del sector primari i protagonisme del producte local.
- 2- Creació de la marca "Producte de Mallorca" i generació d'eines per a la seva venda i dinamització, com ara una plataforma digital, potenciant la promoció tant interna com exterior.
- 3- Incorporació de clàusules de consum de producte de Mallorca en els contractes que realitzi el Consell de Mallorca.
- 4- Mesures que donin valor al petit comerç i l'economia circular, generant activitat econòmica i nous espais de feina.

Per part dels AJUNTAMENTS:

- 1- Col·laborar amb el Consell en la promoció de la Marca Mallorca.
- 2- Fomentar i/o col·laborar amb nous canals de venda de producte local i autonòmic. Donar cabuda als nostres webs i xarxes socials als enllaços de cooperatives i associacions d'aquest.
- 3- Realitzar, al manco, una acció o campanya dins l'economia circular.
- 4- Compromís institucional de consum de producte mallorquí o balear (Festes, Paneres, etc).
- 5- Un mínim d'una acció o campanya concreta a favor del món agrari, demanant consell a cooperativa o associació agrícola del seu entorn.

Tercera.- En l'àmbit de les empreses, petites i mitjanes empreses i els autònoms.

L'activitat econòmica s'ha vist reduïda en gran mesura durant l'aturada obligada per poder controlar la propagació de la pandèmia. És motiu d'atenció preferent el teixit empresarial, per ajudar-lo a reprendre la seva activitat. Les nostres PIMES i autònoms

necessiten del suport institucional per poder afrontar la nova situació. Mesures immediates com donar suport als instruments financers que ha posat en marxa el Govern de les Illes Balears a través dels crèdits ISBA s'han de completar amb mesures de suport al teixit productiu local.

Les mesures d'estímul tenen per objecte evitar la pèrdua immediata de teixit productiu i de llocs de feina i guanyar temps per a que les iniciatives empresarials tornin a generar riquesa per elles mateixes. Aquesta resposta immediata s'ha de complementar amb mesures més estratègiques per donar suport a la diversificació i redirigir l'activitat econòmica cap als nous sector emergents que sorgiran en aquesta nova etapa.

Paral·lelament, calen iniciatives properes al territori que potenciïn el desenvolupament de cada municipi tenint en compte els seus propis factors endògens.

Per això, el Consell de Mallorca i els ajuntaments de Mallorca establim els següents compromisos:

Per part del CONSELL DE MALLORCA:

- 1- Col·laboració en el finançament de la línia d'aval a la micro, petita i mitjana empresa de Mallorca que mantenen ISBA i el Govern de les Illes Balears.
- 2- Aportació a una nova línia d'ajuts del Govern de les Illes Balears per a autònoms de Mallorca.
- 3- Ajuts per autònoms i empreses de fins a 5 treballadors.
- 4- Microcrèdits dirigits a microempreses i autònoms per activitats productives.
- 5- Ajudes extraordinàries per a autònoms i petites empreses del sector cultural.
- 6- Convocatòria ampliada del Catàleg d'Activitats Culturals del Consell de Mallorca per donar suport a les empreses culturals de la illa.

Per part dels AJUNTAMENTS:

- 1- Ajuts a fons perdut a Pimes del propi municipi. El Govern i el consell preparen ajuts a autònoms, potser es pot col·laborar en aquesta mateixa línia.
- 2- Els Ajuntaments retornaran l'import d'aquells serveis que s'han deixat de prestar per mor de l'Estat d'Alarma: escoletes, escoles de música, etc.

- 3- No cobrar determinades taxes, en la mesura que la LGT ens ho permeti, com per exemple, la part corresponent a ocupació de via pública mentre duri l'estat d'alarma. Demanar la reforma de la Llei General Tributària per a què permeti als consistoris aturar, compensar, bonificar taxes com la de Fems quan no se'n pugui fer ús per causa aliena a l'usuari.
- 4- Els ajuntaments estudiaran l'ajornament d'aquelles quotes tributàries, que es puguin fer d'acord en l'ordenament tributari.
- 5- Posar a disposició de les empreses del municipi els serveis dels AODL, ja sigui per a consultes, disseny de campanyes, etc.
- 6- Els Ajuntaments es comprometen a millorar els terminis de pagament a proveïdors i empreses contractades.

Quarta.- En l'àmbit del turisme

L'activitat turística ha vist com la gestió de la pandèmia ha forçat la reducció total de l'activitat a Mallorca. La seva reactivació requereix d'un important esforç combinat entre la iniciativa pública i la privada, donada la importància capital del sector en la creació de riquesa a Mallorca.

Acreditar la seguretat sanitària per a viatgers, treballadors i residents serà una condició primordial per recuperar l'arribada de visitants i un factor de diferenciació respecte d'altres destinacions.

Es important que les administracions treballem de manera coordinada per impulsar mesures que incentivin l'activitat turística a Mallorca amb productes que renovin el tradicional "sol i platja" i diversifiquin l'oferta: cultura, esports, gastronomia, congressos i 'premium', entre d'altres.

En aquests termes, el Consell ja havia desenvolupat un nou Pla de Promoció de Turisme de Mallorca, en ple procés de redacció des dels mesos previs a l'arribada del COVID-19, que ara ha estat modificat per incloure les claus de gestió de la situació post pandèmia i encarar la millora del model turístic per fer-lo més sostenible i menys estacional.

Per això, el Consell de Mallorca i els ajuntaments de Mallorca, establim els següents compromisos:

Per part del CONSELL DE MALLORCA:

- 1- Redefinició del Pla de Promoció Turística com a eina estratègica per incentivar el turisme a Mallorca promocionant-la com a destinació segura, intel·ligent i sostenible.
- 2- Creació d'una plataforma virtual de promoció turística, com a repositori d'empreses i oficina d'informació turística virtual.
- 3- Campanyes de co-marketing amb touroperadors, agències i sector en els principals mercats emissors i nous mercats
- 4- Campanyes unificades de comunicació amb agències en destí i empreses turístiques.
- 5- Patrocini d'esdeveniments esportius, culturals i socials i

Per part dels AJUNTAMENTS:

- 1- Col·laborar amb altres institucions en la promoció turística dels nostres municipis o comarques, cercant sempre una estratègia en comú.
- 2- Manteniment i millora del nostre «producte» a nivell municipal, ja siguin rutes arqueològiques o senderistes, passejos marítims, platges, etc.
- 3- Constituir apartats específics de cara al turisme en els nostres webs i xarxes socials.

Cinquena.- En l'àmbit de la inversió pública

És imprescindible la mobilització de recursos públics per recuperar el més aviat possible l'activitat econòmica generant llocs de feina i exercint un efecte multiplicador entre els operadors privats. Per això cal actuar de manera coordinada entre les diferents administracions, detectant els sectors capaços d'aportar un major valor afegit.

La inversió pública ha de servir també per reforçar la transició cap a una Mallorca més sostenible des del punt de vista ambiental, econòmic i social generant llocs de feina a partir de l'expansió de nous sectors econòmics.

Per això, el Consell de Mallorca i els ajuntaments de Mallorca establim els següents compromisos:

Per part del CONSELL DE MALLORCA:

- 1- Ajudes directes als municipis per infraestructures públiques que milloren els serveis als ciutadans i que dinamitzen l'economia a través del foment de l'accés a l'habitatge, la millora d'espais urbans i la rehabilitació de nuclis històrics, entre d'altres.
- 2- Mesures d'impuls de la sostenibilitat dels municipis a través d'inversions lligades al cicle de l'aigua, l'eficiència energètica i la mobilitat sostenible.
- 3- Col.laboració amb els ajuntaments per el.laborar els seus plans locals d'ocupació i de reconstrucció adaptats a les necessitats del mercat laboral i del teixit productiu de cada localitat.
- 4- Accions de suport a les polítiques del SOIB, adaptant les eines de formació i establint prioritats en les iniciatives sociolaborals que es posin en marxa en cada localitat.
- 5- Suport a la gestió municipal en els àmbits tècnic, jurídic, econòmic i tecnològic amb eines de simplificació administrativa i agilització de tràmits, com la finestra única.

Per part dels AJUNTAMENTS:

- 1- Compromís en invertir de la manera més diversa possible en energies renovables, el cicle de l'aigua, restauració o conservació de Patrimoni.
- 2- Juntament amb el Consell de Mallorca, elaborar el Pla Local d'Ocupació.
- 3- Dotar del personal necessari o redimensionar plantilles en les respectives seccions d'Urbanisme.
- 4- Prioritzar la contractació de majors de 50 anys en els programes SOIB VISIBLES.

Sisena.- En l'àmbit del finançament.

Per donar una resposta contundent i coordinada a les necessitats generades per la crisi sanitària del Covid, és imprescindible poder mobilitzar tots els recursos públics dels quals disposen les institucions. Per això, consells i ajuntaments han de poder activar la totalitat dels romanents de tresoreria per superàvit que mantenen bloquejats a causa de l'aplicació encara massa restrictiva de la Llei Montoro. L'accés a aquesta bossa de finançament públic podria activar polítiques d'inversió molt ambicioses, amb plans

d'actuació per a infraestructures bàsiques com les del cycle de l'aigua, o les que puguin determinar les diferents administracions de manera mancomunada.

Per això, el Consell de Mallorca i els ajuntaments de Mallorca, establim el següents compromisos:

- 1- Destinar una part dels romanents de tresoreria que es puguin utilitzar a finançar les polítiques d'inversió pública relacionades amb la sostenibilitat, la transició energètica i l'economia circular, com ara el cycle de l'aigua i l'eficiència energètica; així com l'accés a l'habitatge a preus assequibles i la rehabilitació de barris.
- 2- Demanar constantment la derogació de la Regla de la Despesa, ja que és molt possible que en la situació econòmica que ens trobam, el fet de prendre mesures d'urgència ens dugui a no poder complir l'esmentada Regla i ens obligui a fer un Pla Econòmic i Financer de cara al 2021, que la situació socioeconòmica es preveu més difícil.

I com a mostra de conformitat, signem aquest acord en dos exemplars

4 de juny de 2020

Pel Consell Insular de Mallorca

Per la Federació d'Entitats Locals de les
Illes Balears

Catalina Cladera Crespí

Antoni Salas Roca

Presidenta

President